

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Львівська національна академія мистецтв
Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва

Кафедра декоративно-прикладного мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Робота в матеріалі
III курс

ОС «Бакалавр»

галузь знань

02 Культура і мистецтво

спеціальність

**023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація**

освітня програма

«Декоративне мистецтво»

професійне спрямування

«Художня кераміка»

Косів: 2024-2025 рік

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Робота в матеріалі
Статус дисципліни	Нормативна
Рік викладання	2024-2025/5-6
Обсяг дисципліни	9 ECTS/270 годин З них: Лекції - 5 годин Практичні заняття-181 годин Самостійна робота-84 годин
Мова викладання	Українська
Форма контролю	Екзамен-перегляд
Викладач	Дутка Сергій Ярославович
Контактний телефон викладача	+380967742835
E-mail викладача	ser.dutka@gmail.com

Консультації

В межах навчального курсу «Робота в матеріалі» заняття проводяться один раз на тиждень. Консультації пов'язані із завданнями проводяться під час занять. У разі необхідності індивідуальних чи додаткових консультацій ми зустрічаємося за попередньою домовленістю. У разі переходу навчального закладу на дистанційну форму навчання, дистанційні зустрічі також можливі за попередньою домовленістю в програмі ZOOM, VIBER або Skype.

Анотація курсу

Програма з навчальної дисципліни «Робота в матеріалі» передбачає здобуття практичних знань студентами, які пов'язані з навчальною дисципліною «Проектування» та з організацією (інтер'єрного, екстер'єрного) простору. Тематика програмових завдань побудована на організації інтер'єрного та екстер'єрного простору у послідовній наступності, від простого до складного. За функціональним призначенням, програмові завдання з роботи в матеріалі поділяються: посуд утилітарного призначення та декоративні композиції.

Завдання дисципліни :

- розвинути імпровізаційно-асоціативне мислення;
- вивчити принципи проектування та виконання в матеріалі декоративних та утилітарних композицій ;
- навчити вирішувати проблеми комплексного оформлення заданого інтер'єру;
- відроджувати, розвивати та використовувати надбання народного мистецтва.

Параметри курсу, послідовність і специфіка викладання передбачають можливість формування індивідуальних навиків та умінь при виконанні творчих композицій. Під час вивчення курсу Ви можете обрати поглиблене вивчення технологічних особливостей того чи іншого матеріалу. Якісне засвоєння навчального матеріалу та активна самостійна робота сприятимуть розширенню Вашої професійної майстерності.

Мета та цілі курсу

Основною метою навчальної дисципліни є розвиток та удосконалення засвоєних технічних та художньо стилістичних прийомів та навичок з профмайстерності, які є логічним продовженням теоретичних та практичних знань з технології, проектування, конструювання.

Методична основа роботи в матеріалі ґрунтується на таких складових:

- освоєння практичного досвіду на основі гончарних та гіпсомодельних технік;
- професійний підхід до виконання роботи в матеріалі, використовуючи такі складові, як: формування деталей, з'єднання їх між собою .
- дотримання технологічних складових до кожної із технік;
- виховання у художника – кераміста практичного досвіду колективної роботи;
- викладач забезпечує індивідуальну співпрацю з кожним студентом на рівні консультацій, аналізувань творів світового мистецтва;
- викладач виховує у студента творчу ініціативу, уміння розвивати образне мислення та відчуття естетики у виконанні роботи в матеріалі;
- викладач виховує у студента почуття цілісності, синтезу, гармонії.

Розвинути індивідуальний підхід та формування образного мислення при виконанні монументально-декоративних композицій, домогтися гармонійного поєднання кольору, пропорцій, форми.

Навчити студентів послідовного ведення проектної роботи, цілісного сприйняття та виконання розписів безпосередньо на об'єктах, засвоїти знання технологічних прийомів при використанні живописних матеріалів.

Вивчити способи стилізації, досягти виразності композиційного задуму; синтезувати комплекс естетичних, технологічних, пластичних якостей для формування художнього образу, розвивати у студентів просторове мислення, розуміння взаємодії форми і простору.

Навчити принципів створення декоративних композицій, спираючись на традиції і мистецьку спадщину розвивати художнє мислення та відчуття стилю.

Навчитися органічно вписувати живописні твори в архітектурне середовище.

Для досягнення мети, навчальною дисципліною передбачено виконання всіх програмових завдань на професійному рівні, удосконалення знань і практичних умінь студентів з роботи в матеріалі.

Програмні компетентності та результати навчання

Для формування художньо-професійної грамоти та майстерності на основі набутих знань студент повинен:

знати:

- роль і місце художньої кераміки в культурному житті України та в світі;
 - історичний процес розвитку кераміки як складової декоративно-прикладного мистецтва в розвитку загальнонаціональної культури;
- характерні особливості традиційної регіональної кераміки;
- вимоги до художньої та технологічної якості творів художньої кераміки;

вміти:

- використовувати мистецьку спадщину для створення нових

композицій; образно мислити при створенні композицій площинного характеру;

- гармонійно поєднувати колір, пропорції, форму;
- послідовно проводити проектну роботу;
 - створювати цілісні по сприйняттю композиції з введенням психологічно- образного навантаження;
- досягти стилістичної єдності композиції;
 - опираючись на традиції і мистецьку спадщину розвивати художнє мислення та вдосконалювати власну манеру виконання;
 - володіти способами стилізації, досягти виразності композиційного задуму, за допомогою синтезу комплексу естетичних, технологічних, пластичних якостей формувати художній образ;

Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення курсу студент повинен оволодіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі декоративного мистецтва, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів декоративного мистецтва, й характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності (СК)

СК-3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК-4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК-5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК-6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК-7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК-9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК-10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН-2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН-5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН-6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН-7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН-17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН-18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

Формат курсу

Формат викладання дисципліни «**Робота в матеріалі**» передбачає практичні заняття, в аудиторії, а також самостійну роботу.

Самостійна робота скерована на те, щоб Ви могли поглибити свої уміння з тем освоєних на заняттях.

Якщо з певних причин стануть неможливими зустрічі в аудиторії, ми займатимемось з Вами дистанційно. І очні, і дистанційні заняття відбуватимуться за розкладом.

Консультації в умовах дистанційного навчання

У разі дистанційного навчання вам потрібно щотижня завантажувати виконані завдання у чат в VIBER, Skype, щоби ваш викладач міг їх побачити і висловити свої зауваження і поставити оцінку.

Орієнтовний план курсу

Заняття з роботи в матеріалі проходять щотижня по 6 годин згідно з розкладом.

Перший семестр

Модуль 1. Специфіка використання технік та засобів декорування в керамічних виробах

Тиж день	Тема	Завдання	Самостійна робота
	Змістовий модуль 1.Принципи декорування декоративно-ужиткових виробів.		
1	Вступна бесіда. Опрацювання бібліографічного матеріалу.	Огляд літератури.	Опрацювати бібліографічний матеріал.
2	Формування виробу.	Виготовити необхідні деталі виробу.	Сушка деталей.
3	Монтаж допоміжних деталей.	Зібрати деталі у виріб.	Замівка, сушка виробу.
4	Декорування виробів підполив`яними техніками.	Нанести декор на виріб.	Замівка, сушка виробу.
5	Підготовка до утильного випалу.	Підготувати декорований виріб до першого випалу.	Сушка виробу.
6	Нанесення полив`яного шару.	Нанести поливу на виріб.	Замівка виробу.
7	Підготовка до випалу. Полив`яний випал.	Підготувати виріб до кінцевого випалу.	Завантаження виробу у піч.
	Змістовий модуль 2. Особливості використання декору у модульній пластиці.		
8	Вступна бесіда, аналіз класичних зразків модульної пластики. Опрацювання бібліографічного матеріалу.	Огляд літератури.	Опрацювати бібліографічний матеріал
9	Формування модуля.	Виготовити модуль.	Виготовити модуль.
10	Декорування модуля . підполив`яними техніками.	Нанести декор на модуль.	Опрацювати деталі декору.

11	Опрацювання деталей декору.	Опрацювати деталі декору.	Опрацювати деталі декору.
12	Виготовлення гіпсової форми.	Виготовити гіпсову форму для відтисків.	Зачистка форми.
13	Формування модулів.	Виготовити відтиски модулів.	Замівка відтисків
14	Підготовка модулів до першого випалу.	Підготувати вироби до першого випалу.	Сушка модулів
15	Глазурування та другий випал.	Нанести полив`яне покриття.	Завантаження у піч.

Другий семестр

Модуль II. Специфіка виготовлення виробів монументального характеру

Тиж день	Тема	Завдання	Самостійна робота
	Змістовий модуль 1. Специфіка виготовлення вжитково-декоративних		
	гончарних виробів монументального характеру.		
1	Вступна бесіда, аналіз класичних зразків гончарних виробів в інтер`єрі.	Огляд літератури.	Опрацювати бібліографічний матеріал.
2	Формування деталей виробів на гончарному колі.	Виготовити деталі виробу на гончарному колі.	Сушка деталей.
3	Монтаж деталей у вироби.	Змонтувати вироби.	Сушка виробів.
4,5	Декорування виробів підполив`яними техніками.(ритування, рельєф, тощо.)	Нанести декор на вироби.	Декорування виробів.
6	Підготовка до першого випалу.Випал.	Підготувати вироби до першого випалу.	Сушка виробів.
7	Нанесення полив`яного шару.	Нанести поливу на вироби.	Замівка виробів.

8	Підготовка до кінцевого випалу. Випал	Підготувати вироби до завантаження у піч.	Завантаження печі.
	Змістовий модуль 2. Особливості виготовлення об'ємно-просторової пластики.		
9	Вступна бесіда, аналіз класичних зразків об'ємно-просторової пластики. Опрацювання бібліографічного матеріалу.	Проаналізувати характерні особливості об'ємно-просторової пластики.	Опрацювати бібліографічний матеріал
10	Формування деталей об'ємно-просторової пластики .	Виготовити необхідні деталі.	Замівка деталей.
11, 12	Монтаж деталей у єдину форму.	Змонтувати деталі у виріб.	Сушка деталей
13	Декорування виробів підполив`яними техніками.(ритування, рельєф, тощо.)	Нанести допоміжний декор.	Нанесення декору.
14	Підготовка виробів до першого випалу.Випал.	Підготувати вироби до першого випалу.	Сушка виробів.
15	Нанесення поливи.	Нанести поливу,	Замівка виробів.

16	Підготовка виробів до другого випалу. Випал.	Підготувати вироби до другого випалу.	Завантаження печі.
----	--	---------------------------------------	--------------------

Політика курсу

Вимоги викладача та правила поведінки студентів на заняттях.

1. Комунікація та спільна співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час вивчення курсу. Студент і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
2. Студент зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та брати активну участь у навчальному процесі кафедри.
3. Недопустимі пропуски та запізнення студентами аудиторних занять. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.
4. Усі практичні завдання, які передбачені навчальною програмою дисципліни, повинні бути виконанні вчасно та в повному обсязі, а також належним чином оформлені та представлені на екзаменаційну сесію (екзамен-перегляд). У разі незадовільної оцінки студент має право перездати курс у 7-денний термін. Несвоєчасне виконання поставленого завдання є неможливим.
5. В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані завдання, вивчають додатковий матеріал за темою, виконують практичні роботи для самоконтролю та з метою перевірки засвоєння ними знань та набутих навичок.
6. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні практичних, самостійних, індивідуальних та контрольних завдань. У випадку плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку.
7. Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або засобами повідомлень. За потребою

студентів викладач призначає консультацію для аналізу практичної чи самостійної чи роботи студента. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.

8. Викладач ознайомлює студентів з методичними рекомендаціями щодо виконання практичних, самостійних та контрольних робіт, наводить перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань, надає питання до заліку чи екзамену. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковим для студентів.

9. Студенти мають право користуватися методичним забезпеченням та власними навчальними посібниками викладачів кафедри, а також унаочненим матеріалом і літературою за фахом.

10. Кожен викладач ставить перед студентами систему вимог та правила їх поведінки на аудиторних заняттях.

11. В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності).

12. Під час аудиторних занять заборонено користуватися мобільними телефонами та іншими цифровими електронними пристроями, які мають бути вимкнені або переведені у беззвучний режим. Ноутбуки чи планшети можуть використовуватися лише для виконання навчальних завдань за вимогою тільки в освітніх цілях. Наприклад, якщо вам потрібно уточнити необхідну інформацію в інтернеті. Під час практичних занять ви можете відповідати на телефонні дзвінки, але за межами аудиторії. Проте такі телефонні розмови не можуть бути довготривалими. Якщо ви присутні на занятті, але весь час проводите в телефоні, викладач може розцінювати таку поведінку як вашу відсутність.

13. Якщо ви заздалегідь знаєте, що ви повинні пропустити заняття з поважних причин, будь ласка, сплануйте ці пропуски відповідно. Часткове відвідування заняття (пізній прихід, ранній відхід, тривалі перерви) дорівнює 1/2 відсутності. За кожну відсутність яка перевищує дозволений ліміт, ваш підсумковий бал буде знижено. Зниження підсумкової оцінки може сягати навіть 20 балів. Якщо протягом семестру ваша відсутність перевищила присутність ваша атестація буде під загрозою. Ви можете виконати всі завдання однак провалити курс через прогули. Виправданими поза встановленим лімітом можуть визнаватись пропуски занять через хворобу, юридичні зобов'язання, події пов'язані з діяльністю вашої кафедри, а також

КІПДМ ЛНАМ, релігійні мотиви.

Екзамени, заліки, перегляди

Вчасне виконання завдань є критично важливими. Обов'язком студента є реалістичне планування свого часу на виконання передбачених цим силабусом завдань. Допуск до повторного перегляду здійснюється згідно положення «Про порядок ліквідації академічних заборгованостей». Винятком з цих правил можуть бути пом'якшувальні обставини, зазначені вище в розділі про відвідування.

Оцінювання

При оцінюванні враховуються бали набрані на поточному контролі (здача змістових модулів), підсумковому контролі (екзамен-перегляд) та за самостійну роботу.

На результат оцінювання також впливає присутність студента на заняттях та його активність під час практичної роботи. У разі пропуску заняття (занять) без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому загальна кількість балів на підсумковому модульному контролі може становити не більше 60 балів.

Розподіл балів, що отримують студенти з навчальної дисципліни «Робота в матеріалі», є сумою балів за виконання змістових модулів та отриманих під час іспиту-перегляду. Максимальна кількість балів за вивчення даного курсу становить 100 балів : 80 балів за практичні завдання виконані впродовж семестру, 20 балів за самостійну роботу.

Поточний контроль знань				Підсумковий	Сума
				контроль	
Модуль 1				екзамен	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	самостійна робота		30	100
T1	T1	T1	T2		
25	25	10	10		
Модуль 2					
T1	T1	T1	T2		

25	25	10	10		30	100
----	----	----	----	--	----	-----

Інтерпретація оцінок:

90-100 відмінно

74-89 добре

60-73 задовільно

35-59 незадовільно з можливістю повторного підсумкового

контролю 1-34 незадовільно з повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	<ul style="list-style-type: none"> - оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - цілісність виконаної композиції; - гармонійне співвідношення форми та кольору; - досконале володіння пластичними техніками;
			<ul style="list-style-type: none"> - вдале художньо-образне вирішення; - завершеність виконаної роботи; - акуратне виконання роботи; - вичерпне розкриття змісту завдання; - креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань і навичок для втілення художнього образу.
Добре	74-89	BC	<ul style="list-style-type: none"> - вичерпне розкриття змісту завдання; - оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - гармонійне співвідношення форми та кольору; - досконале володіння пластичними техніками; - завершеність виконаної роботи; - недостатня акуратність виконання роботи;

Задовільно	60-73	D	<ul style="list-style-type: none"> -недостатнє розкриття змісту завдання; -студент виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності; -суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний виправити їх за допомогою викладача; -невиразність пластичної мови завдання; -недостатня охайність виконання Роботи.
Незадовільно	35-59	FX	<ul style="list-style-type: none"> - недостатньо сформовані практичні навички та вміння.; - недостатня оригінальність композиції; - непропорційність зображення; - негармонійне співвідношення форми та кольору; - недостатнє володіння пластичними техніками; - незавершеність виконання роботи; - неакуратне виконання роботи;
Незадовільно	0-34	F	<ul style="list-style-type: none"> -незасвоєння більшої частини програмового матеріалу; - недостатня оригінальність композиції; - непропорційність зображення; - негармонійне співвідношення форми та кольору; - недостатнє володіння пластичними техніками; - незавершеність виконання роботи; - неакуратне виконання роботи;

Рекомендована література

1. Легенький Ю.Г. Мистецтво народжене вогнем // Від ремесла до творчості. – К.: Час, 1990. – С. 56-104.
2. Мусієнко П.Н., Федорова Н.І. Виробництво художньої майоліки. К.-Львів: Державне видавництво технічної літератури України, 1948.
3. Рисцов В. При гончарному крузі. – К.: Молодь, 1987.
4. [Dorling Kindersley](#), Complete Pottery Techniques. Design, Form, Throw, Decorate and

More, with Workshops from Professional Makers, 2019.

5. Allen S. Weis, The Grain of the Clay: Reflections on Ceramics and the Art of Collecting, Reaktion Books, 2016
6. Louisa Taylor, Ceramics Masterclass. Creative techniques of 100 great artists, 2020

ВИКЛАДАЧ:

Дутка Сергій Ярославович, викладач кафедри декоративно-прикладного мистецтва КІПДМ ЛНАМ. Учасник конференцій, автор лекцій та авторських воркшопів. Навчався на відділі художньої кераміки в Косівському училищі ПДМ, на кафедрі декоративного мистецтва майстерні художньої кераміки КІПДМ ЛНАМ ОС «Спеціаліст». Працює в галузі художньої та ужиткової кераміки, постійний учасник, всеукраїнських, регіональних виставок. Автор багатьох персональних виставок. Організатор міжнародного пленеру керамістів “Золоте горно” (2018-2021pp). Модератор молодіжних мистецьких акцій у «Творчому просторі «Вільні»» (2021-2024 pp).